

OVERZICHT VAN DE **BELGISCHE** **ECONOMIE**

CONJUNCTUURNOTA
VAN MEI 2021

FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie

Vooruitgangstraat 50 – 1210 Brussel

Ondernemingsnr.: 0314.595.348

○ 0800 120 33 (gratis nummer)

○ FODEconomie

○ @fodeconomie

○ [linkedin.com/company/fod-economie](https://www.linkedin.com/company/fod-economie) (page bilingue)

○ [instagram.com/fodeconomie](https://www.instagram.com/fodeconomie)

○ [youtube.com/user/FODEconomie](https://www.youtube.com/user/FODEconomie)

○ economie.fgov.be

Verantwoordelijke uitgever:

Séverine Waterbley

Voorzitter van het Directiecomité

Vooruitgangstraat 50 – 1210 Brussel

Internetversie

Inhoudstafel

Inleiding.....	4
1. België in het kort.....	6
2. Conjunctuurontwikkelingen van de economie	9
3. Buitenlandse handel – analyse van de handelsstromen.....	17
4. De positie van België vergeleken met de Europese Unie (27 landen)	21
5. Macro-economische vooruitzichten	25

Lijst van grafieken

Grafiek 1. Concurrentievermogen en digitale rangschikking.....	6
Grafiek 2. Opsplitsing van de verwerkende nijverheid in België in 2019	7
Grafiek 3. Bbp per inwoner, uitgedrukt in koopkrachtpariteit, in 2019	8
Grafiek 4. Evolutie van het bbp in % en bijdrage van de verschillende componenten vanuit uitgavenoptiek.....	9
Grafiek 5. Buitenlandse handel volgens het nationaal concept	10
Grafiek 6. Evolutie van het bbp (in %) en bijdrage van de verschillende componenten, vanuit productieoptiek.....	11
Grafiek 7. Evolutie van de industriële productie-indexen	12
Grafiek 8. Aantal oprichtingen en stopzettingen van ondernemingen	13
Grafiek 9. Tewerkstellingsgraad en geharmoniseerde werkloosheidsgraad.....	14
Grafiek 10. Aantal niet-werkende werkzoekenden (NWWZ)	15
Grafiek 11. Evolutie van de geharmoniseerde consumptieprijsindex (HICP) en bijdrage aan de inflatie van de 5 grote aggregaten.....	16
Grafiek 12. Belangrijkste afzetmarkten voor de Belgische goederenuitvoer in 2020.....	18
Grafiek 13. Voornaamste Belgische partners voor de goederenimport in 2020	18
Grafiek 14. Uitsplitsing per sector van de Belgische goederenimport in 2020.....	19
Grafiek 15. Uitvoer naar Angola in 2020	20
Grafiek 16. Import vanuit Angola in 2020.....	20
Grafiek 17. Bbp in België, in de Europese Unie en in de eurozone	21
Grafiek 18. Productie-index in de verwerkende nijverheid en in de bouw	22
Grafiek 19. Bevolking en tewerkstelling	22
Grafiek 20. Werkloosheidsgraad	23
Grafiek 21. Inflatie	24

Lijst van tabellen

Tabel 1. Aandeel van de nationale uitvoer in de wereldwijde uitvoer.....	17
Tabel 2. Aandeel van de Belgische uitvoer van goederen naar de voornaamste geografische gebieden van de wereld.....	17
Tabel 3. Bbp-groeivoorzichten in de internationale omgeving.....	25
Tabel 4. Economische groeivoorzichten in België.....	25

Inleiding

België, een **kleine open economie** van 11,5 miljoen inwoners, ligt in het hart van West-Europa. In 2020 bedroeg zijn bbp 451,2 miljard euro. De economie beschikt over een goede communicatie-infrastructuur en een hoogopgeleide beroepsbevolking. Als open economie zijn de handelsbetrekkingen voor België van essentieel belang. Belangrijk is ook dat ongeveer 62,9 % van de Belgische uitvoer bestemd is voor de intra-Europese markt (het Verenigd Koninkrijk uitgezonderd). De buurlanden van België, met name Duitsland, Frankrijk en Nederland, zijn ook de belangrijkste handelspartners. Ondanks een verbetering van zijn saldo was de handelsbalans in 2020 nog steeds negatief.

De **belangrijkste uitvoerproducten** van de Belgische ondernemingen waren in 2020 producten uit de chemische nijverheid, maar ook voertuigen en vervoermaterieel, evenals machines en elektrische apparaten.

In 2019 was de farmaceutische industrie, binnen de verwerkende nijverheid, de **belangrijkste sector in het creëren van toegevoegde waarde**, gevolgd door de chemische nijverheid en de voedings- en drankenindustrie.

De recente conjunctuurontwikkelingen tonen aan dat de **jaarlijkse bbp-groei** in 2020 is ingestort (-6,3 %), door de wereldwijde pandemie van het coronavirus die vanaf maart ook in ons land is uitgebroken. Voorheen was de bbp-groei in België vrij robuust en bedroeg 1,8 % in 2019. De daling van het bbp was in België meer uitgesproken dan in de Europese Unie (27 landen; -6,1%), maar minder uitgesproken dan in de eurozone (-6,6%). In het **vierde kwartaal van 2020** daalde het Belgische bbp met 4,9 % op jaarbasis, een grotere daling dan die in het derde kwartaal van 2020 (-4,3 %), door de nieuwe maatregelen die de regering heeft genomen om de gevolgen voor de gezondheid van een tweede golf van COVID-19 in ons land te beperken. Met name de particuliere consumptie en de investeringsuitgaven hebben de economische activiteit in het vierde kwartaal van 2020 doen afnemen.

Diensten zijn doorgaans de belangrijkste motor van de Belgische economische groei. In 2020 waren zij de belangrijkste veroorzakers van de daling van de economische activiteit.

De **productie-index** van de verwerkende nijverheid is over de eerste drie kwartalen van 2020 als geheel sterk gedaald op jaarbasis. Het is vooral de in het tweede kwartaal geconstateerde conjunctuurverzwakking die de resultaten drukt, met name door de gedeeltelijke of volledige stillegging van de activiteit in bepaalde bedrijfstakken als gevolg van de door de regering genomen beperkingsmaatregelen om de uitbreiding van de COVID-19-pandemie tegen te gaan. Een herstel van de productie in de verwerkende nijverheid werd echter al in het laatste kwartaal van het jaar waargenomen en werd in het eerste kwartaal van 2021 bevestigd.

De **bedrijfsdemografie** bleef sterk in 2020, met meer starters dan stopzettingen en een netto saldo van 40.137 eenheden, het hoogste netto saldo dat in de periode 2016-2020 werd waargenomen. Terwijl deze ondernemingsdynamiek in het eerste kwartaal van 2020 aanhield, verslechterde de situatie enigszins in het tweede kwartaal van 2020, om daarna te verbeteren. In het vierde kwartaal van 2020 bleef het netto saldo van "oprichtingen-stopzettingen" dus niet alleen positief (met 9.965 eenheden), maar verbeterde het ook op jaarbasis (1.228 eenheden meer).

In het algemeen bleek 2020 een ongunstig jaar te zijn op de **arbeidsmarkt**, waarbij de tewerkstellingsgraad daalde en de werkloosheidsgraad steeg, zowel de totale als die van jongeren onder de 25 jaar. Bovendien zijn alle werkgelegenheidsindicatoren in het vierde kwartaal van 2020 op jaarbasis verslechterd. Het tewerkstellingscijfer daalde immers tot 64,5 % tegen 65,3 % een jaar eerder, het jeugdwerkloosheidscijfer bereikte 15,4 % tegen 14,5 % een jaar eerder en het totale werkloosheidscijfer bereikte 5,8 % tegen 5,2 % een jaar eerder. Ondanks een stijging van de energieprijzen is de HICP-**inflatie** in het eerste kwartaal van 2021 versneld (van 0,3 % in het vierde kwartaal van 2020 tot 0,8 % in het eerste kwartaal van 2021), terwijl de prijzen in alle andere productcategorieën zijn gedaald.

Wat de groeivoorzichten op korte termijn voor de Belgische economie betreft, heeft de Europese Commissie gewezen op een daling van de economische activiteit met ongeveer 6,3 % in 2020 door de wereldwijde coronacrisis. Een herstel zou zich echter reeds in 2021 moeten voordoen, wanneer de economische groei 4,5% zou bedragen door de hervatting van de activiteiten en de vorderingen bij de vaccinatiecampaagne.

Voor de **groeivooruitzichten op korte termijn** voor de Belgische economie, verwacht de Europese Commissie een grote economische recessie in 2020 voor België (-6,3 %) door de wereldwijde coronacrisis. Een herstel is voorzien echter reeds in 2021 met een bbp-groei van 4,5 % door de hervatting van de activiteiten en de vorderingen bij de vaccinatiecampagne.

1. België in het kort

België is een van de zes oprichtende landen van de Europese Unie. De ligging, in het hart van Europa, is ongetwijfeld een belangrijk aspect van de economie. In Brussel, de hoofdstad van het land, zijn een groot aantal Europese en internationale instellingen gevestigd.

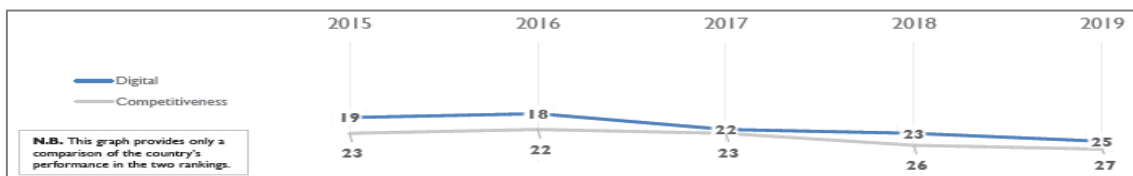

Met een **oppervlakte** van 31.000 km² en 11,5 miljoen **inwoners** is België, samen met Nederland, een van de dichtstbevolkte landen van Europa.

België is opgedeeld in **drie gewesten**: het Brussels-Hoofdstedelijk Gewest, het Vlaamse- en het Waalse Gewest. De bevolking bestaat uit drie taalgroepen: Nederlandstaligen, Franstaligen en Duitstaligen, vandaar dat het land ook drie gemeenschappen telt: de Vlaamse-, de Franse- en de Duitstalige Gemeenschap.

België beschikt in het hele land over een sterk ontwikkelde **communicatie-infrastructuur**, zo beschikt het land over een van de meest ontwikkelde breedband-telecommunicatienetwerken van Europa. België beschikt dus over een uitgebreid aanbod van transportmodi en -infrastructuren. Zo bezit het onder andere een netwerk van hoofdwegen, spoorlijnen en waterwegen. Ook zijn er internationale luchthavens (Brussel, Luik, Charleroi, Oostende, Antwerpen en Kortrijk) en zeehavens (Antwerpen, Zeebrugge, Gent en Oostende) aanwezig.

Grafiek 1. Concurrentievermogen en digitale rangschikking

Bron: IMD World Competitiveness Center.

Bovendien staat België op de **25e plaats van de 63 meest competitieve landen** volgens de resultaten van het Institute for Management Development¹ (IMD World Competitiveness Yearbook 2020 Results) en neemt het de **22e plaats** in van de in totaal 141 volgens het World Economic Forum² (Global Competitiveness Report 2019). De drie meest genoemde belemmerende factoren voor het zakendoen in België zijn de belastingtarieven, de te starre arbeidsvoorschriften en de fiscale wetgeving.

¹ <https://www.imd.org/wcc/world-competitiveness-center-rankings/world-competitiveness-ranking-2020/>

² <https://www.weforum.org/reports/how-to-end-a-decade-of-lost-productivity-growth>

België beschikt over **hooggeschoolde arbeidskrachten**.

België kent inderdaad een degelijk lager en middelbaar onderwijs en een systeem voor opleiding, kennis en innovatie dat tot de meest competitieve ter wereld behoort.

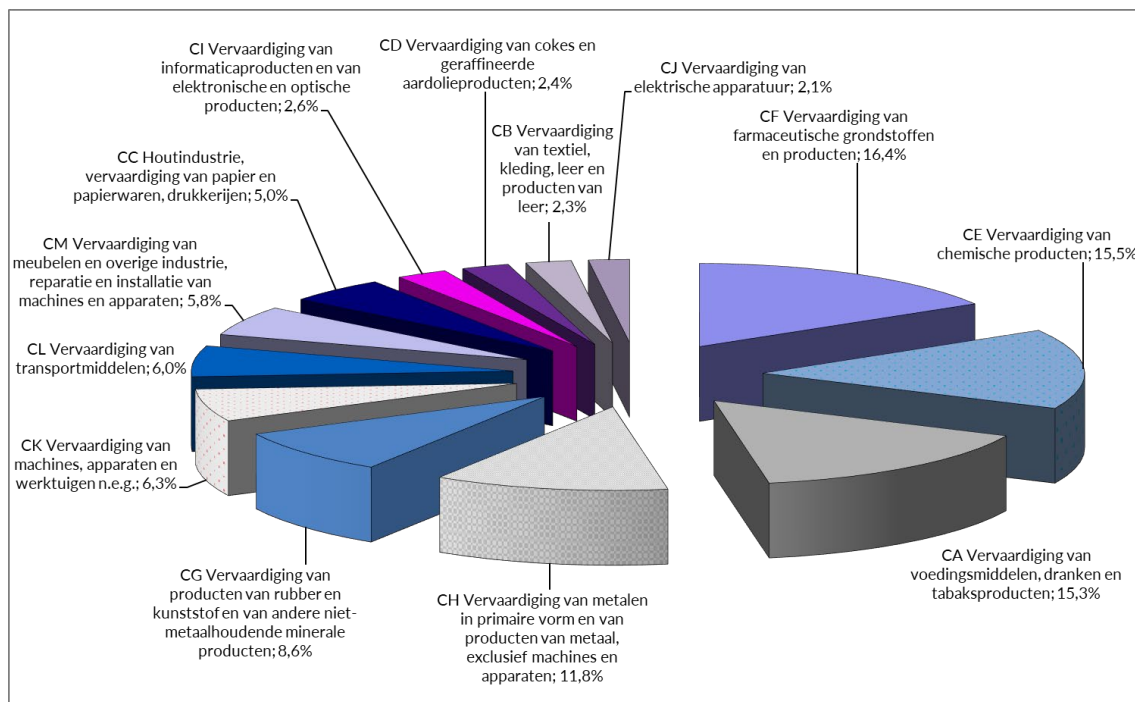
België is van nature een **“kleine, open economie”**: “klein” met zijn bruto binnenlands product (bbp in lopende prijzen) van 451,2 miljard euro in 2020, goed voor 3,4 % van het bbp van de Europese Unie³ (of 4 % van het bbp van de eurozone⁴), en “open” door zijn openheidsgraad⁵ van 80,4 % (81,5 % in 2019).

Door de mate van openheid en door de integratie in de Economische en Monetaire Unie kent het land over het algemeen een gematigde **inflatie**. Niettemin verliep de stijging van de consumptieprijzen de laatste jaren sneller in België dan bij de belangrijkste handelspartners (Frankrijk, Duitsland en Nederland). De laatste cijfers daarentegen suggereren een omkering van die trend, door een daling van de energieprijzen in België.

De Belgische economie kenmerkt zich, net als elke moderne geïndustrialiseerde economie, door het toenemende belang van **diensten**. In 2019 waren de commerciële diensten (waaronder groot- en kleinhandel en financiële- en verzekeringsactiviteiten) goed voor 56,5 % van de totale bruto toegevoegde waarde, tegenover 13,8 % voor de industrie en 5,3 % voor de bouwsector. Het resterende deel is verdeeld onder niet-commerciële diensten (waaronder gezondheidszorg), energie en landbouw.

Grafiek 2. Opsplitsing van de verwerkende nijverheid in België in 2019

Bruto toegevoegde waarde in % van de totale toegevoegde waarde van de verwerkende nijverheid.

Bron: Instituut voor de Nationale Rekeningen (INR) - Opgedeeld in 38 bedrijfstakken (A38).

³ In 2020 bedraagt het bbp in lopende prijzen van de Europese Unie (27 landen) 13.305,8 miljard euro (-4,7 % in vergelijking met 2019).

⁴ In 2020 bereikt het bbp in lopende prijzen van de eurozone 11.322,8 miljard euro (-5,1 % in vergelijking met 2019).

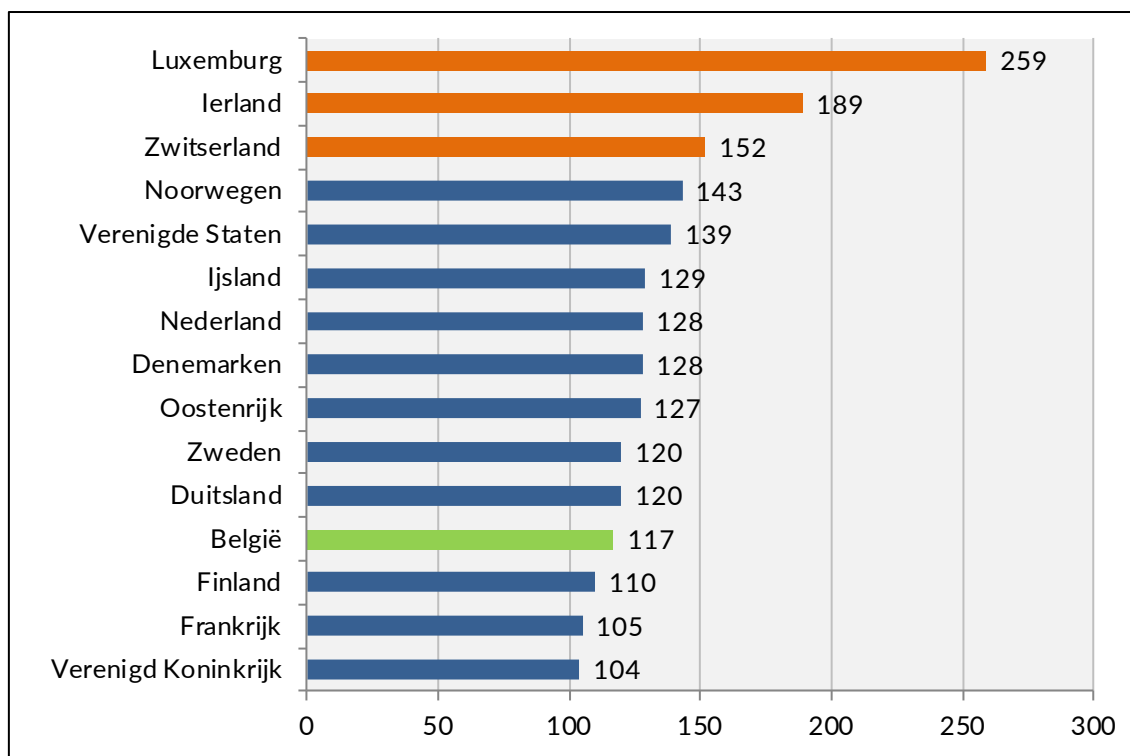
⁵ Gemiddelde waarde van de Belgische in- en uitvoer van goederen en diensten gedeeld door het bbp en vermenigvuldigd met 100.

Ondanks een relatief gering aandeel is de **verwerkende nijverheid** nog steeds essentieel voor de Belgische economie. Ze genereert niet alleen een belangrijk aandeel van de commerciële diensten, maar creëert daarenboven toegevoegde waarde door aan de buitenlandse vraag te voldoen dankzij de Belgische uitvoer.

De kernsectoren van de Belgische industrie zijn:

- de farmaceutische industrie (16,4 % van de totale toegevoegde waarde),
- de chemische industrie (15,5 %),
- de voedings- en drankenindustrie (15,3 %) en
- de metallurgie en de vervaardiging van producten van metaal (11,8 %).

Grafiek 3. Bbp per inwoner, uitgedrukt in koopkrachtpariteit, in 2019
EU28 = 100.

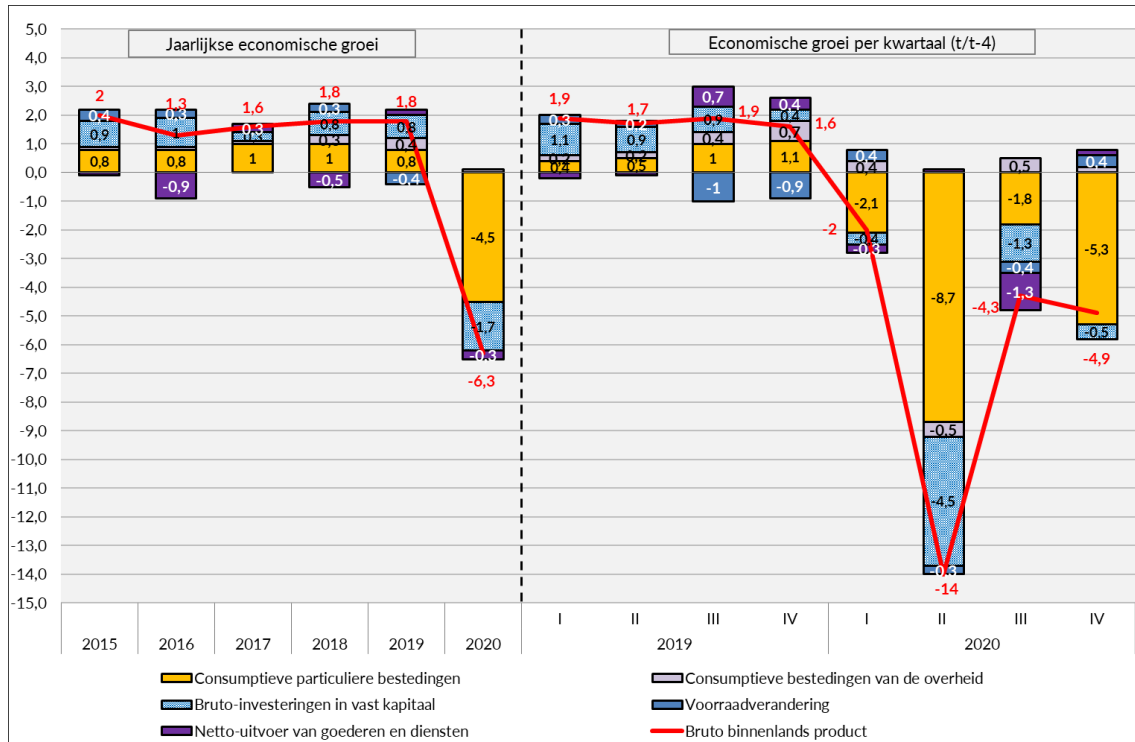
Bron: Eurostat.

Volgens de Europese structurele indicatoren die gepubliceerd worden door Eurostat, bedroeg in 2019 het **bbp per inwoner**, uitgedrukt in koopkrachtpariteit, 117 in België, tegenover 100 voor het gemiddelde van de Europese Unie. Het Belgische bbp per inwoner is stabiel gebleven ten opzichte van 2017 en 2018 en is 3 punten gedaald ten opzichte van het beste resultaat voor België van de afgelopen 10 jaar, dat in de loop van die periode enkele keren werd vastgesteld. België blijft zo een van de rijkste landen van de Europese Unie, met een achtste plaats komt het net na Duitsland.

2. Conjunctuurontwikkelingen van de economie

Grafiek 4. Evolutie van het bbp in % en bijdrage van de verschillende componenten vanuit uitgavenoptiek

In procentpunt, t.o.v. het jaar ervoor.

Bron: Instituut voor de Nationale Rekeningen (INR) en Nationale Bank van België (NBB).

In 2020 daalde de jaarlijkse groei van het bbp in België met 6,3 % op jaarbasis, door de COVID-19-pandemie, die de tijdelijke stillegging van verschillende economische activiteiten heeft veroorzaakt, vooral in de contacthandel, de horeca en de culturele sector in het algemeen. De Belgische regering heeft ook tijdelijke, specifiek op het coronavirus afgestemde werkloosheidsmaatregelen getroffen om te trachten zo veel mogelijk werkgelegenheid te behouden. Ook zijn verscheidene moratoria ingesteld om ondernemingen te beschermen die vóór de crisis in een gezonde financiële situatie verkeerden.

De binnenlandse vraag, exclusief voorraden, heeft de economische groei in 2020 met 6,1 procentpunt doen dalen. Enerzijds heeft de **particuliere consumptie** sterk bijgedragen tot de daling van het bbp in 2020 (-4,5 procentpunt), aangezien de huishoudens tijdens de crisis meer geneigd waren om uit voorzorg te sparen en de activiteiten om hun inkomen uit te geven, beperkt waren. Anderzijds hebben de achteruitgang van de bedrijvigheid en de tijdelijke sluiting van bepaalde sectoren gewogen op het ondernemersvertrouwen en bijgevolg ook op hun investeringsbeslissingen. Daardoor droegen de **investeringen** 1,7 procentpunt bij aan de afname van de economische activiteit in 2020. Alleen de **overheidsuitgaven voor consumptie** hebben de economische activiteit licht ondersteund, met een bijdrage geleverd aan de bbp-groei (+0,1 procentpunt). Aangezien de pandemie zich over de hele wereld heeft verspreid en sommige landen hun grenzen hebben gesloten, is ten slotte ook de buitenlandse handel van België verzwakt. De bijdrage van de **netto-uitvoer** tot de Belgische bbp-groei was in 2020 dus negatief (-0,3 procentpunt).

De binnenlandse vraag, exclusief voorraden, heeft de economische groei in het vierde kwartaal van 2020 met -5,6 procentpunt afgezwakt. In het vierde kwartaal van 2020 hebben zowel de particuliere consumptie als de investeringen met respectievelijk 5,3 en 0,5 procentpunt aan de daling van het bbp bijgedragen (tegen -1,8 en -1,3 procentpunt in het vorige kwartaal), wat wijst op een uitstel van investeringsbeslissingen door beleggers door een klimaat van aanhoudend grote onzekerheid. Uit de componenten van de binnenlandse vraag exclusief voorraden hebben alleen

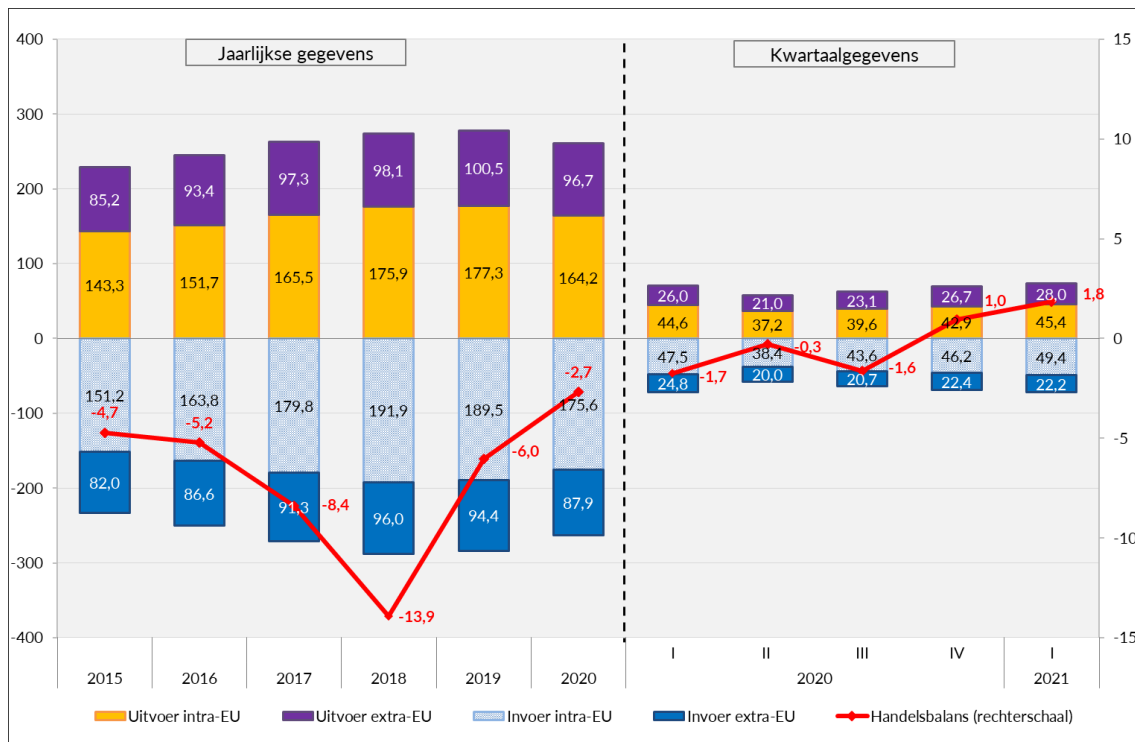
de overheidsuitgaven voor consumptieve in het vierde kwartaal van 2020 een positief bijdrage geleverd aan de bbp-groei (+0,2 procentpunt), hoewel die bijdrage verminderd is in vergelijking met het vorige kwartaal (+0,5 procentpunt).

Door een positieve bijdrage van 0,2 procentpunt aan de bbp-groei compenseert een beetje de **netto-uitvoer** de daling van de economische activiteit in het vierde kwartaal van 2020, na een negatieve bijdrage in het derde kwartaal van 2020 te hebben geleverd (-1,3 procentpunt). De bijdrage aan de groei van **veranderingen in voorraden** was positief in het vierde kwartaal van 2020 (0,4 procentpunt, tegen een negatieve bijdrage van 0,4 procentpunt in het derde kwartaal van 2020).

Hoewel de cijfers voor het vierde kwartaal van 2020 op het moment van schrijven nog steeds voorlopig zijn, is de daling van de economische activiteit zeer reëel. Hoewel de vaccinatiecampagne vordert en de inperkingsmaatregelen in de loop van 2021 geleidelijk worden versoepeld, zal het bovendien waarschijnlijk langer duren voordat de economische activiteit naar haar vroegere niveau terugkeert.

Grafiek 5. Buitenlandse handel volgens het nationaal concept

In miljard euro.

Bron: Instituut voor de Nationale Rekeningen (INR) en Nationale Bank van België (NBB).

Volgens het nationaal concept is de handelsbalans in **2020** verbeterd ten opzichte van 2019, door een meer uitgesproken daling van de invoer (-7,1%) tegenover de uitvoer (-6,1%) van goederen. Dit is het tweede jaar waarin de handelsbalans is verbeterd. Die blijft echter een tekort vertonen, dat in 2020 2,7 miljard euro bedraagt, tegenover een tekort van 6 miljard euro in 2019.

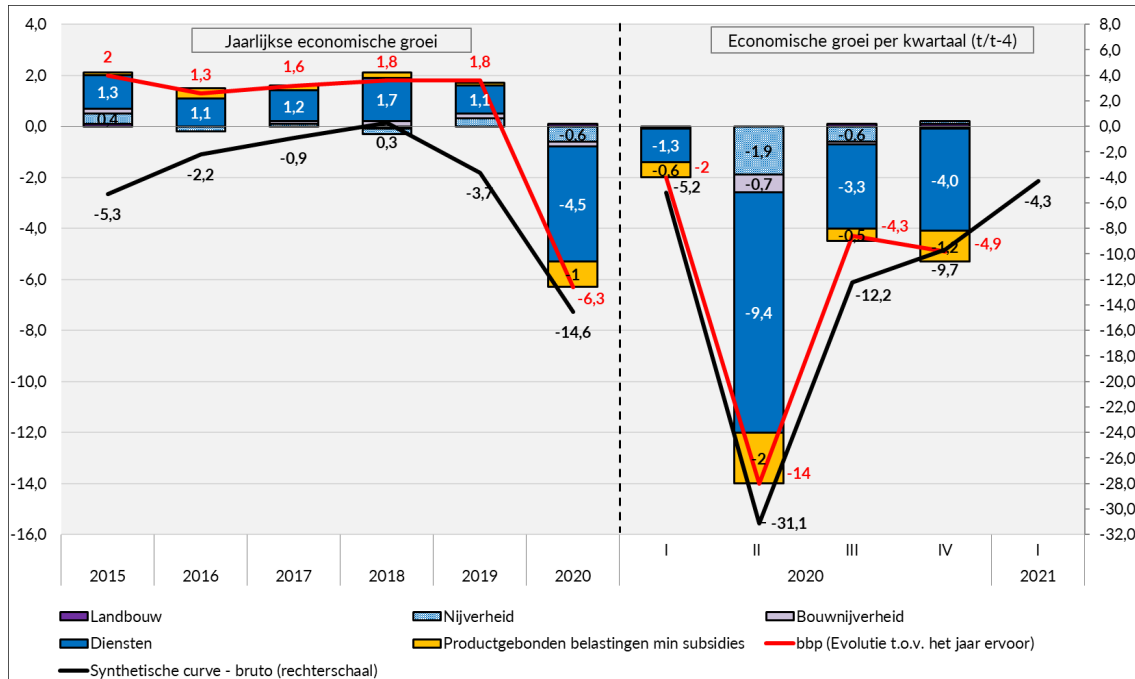
De totale **uitvoer** van goederen in waarde is in het **eerste kwartaal van 2021** met 4,1 % gestegen ten opzichte van dezelfde periode in 2020 en bedraagt 73,4 miljard euro, tegenover 70,5 miljard euro in het eerste kwartaal van 2020. Die stijging is toe te schrijven aan zowel de uitvoer binnen de EU, die met 1,9 % op jaarbasis is gestegen, als de uitvoer buiten de EU, die in dezelfde periode met 7,9 % is toegenomen.

Anderzijds zette de Belgische **invoer** van goederen in waarde zijn neerwaartse trend voort in het **eerste kwartaal van 2021** met een daling van 1 % op jaarbasis. Hij bedroeg aldus 71,6 miljard euro, wat wijst op een daling van de invoer buiten de EU (-10,6 %). De stijging van de invoer binnen de EU (+4,1 %) voor dezelfde referentieperiode was niet genoeg om de daling van de invoer buiten de EU te compenseren.

Dat resulteerde in een **overschot op de handelsbalans** in het eerste kwartaal van 2021 (+1,8 miljard euro). Het saldo verbeterde ook ten opzichte van het vorige kwartaal (1 miljard euro) en ten opzichte van het overeenkomstige kwartaal van 2020 (-1,7 miljard euro).

Grafiek 6. Evolutie van het bbp (in %) en bijdrage van de verschillende componenten, vanuit productieoptiek

In procentpunt, t.o.v. het jaar ervoor.

Bron: Instituut voor de Nationale Rekeningen (INR) en Nationale Bank van België (NBB).

In **2020** daalde de economische bedrijvigheid ten opzichte van 2019 met 6,3 % tegenover een stijging met 1,8 % in 2019.

Terwijl de **dienstensector** de voorbije jaren de belangrijkste motor van de economische groei was, kreeg hij in 2020 de grootste klap te verduren. Hij droeg 4,5 procentpunt bij aan de daling van het bbp (tegenover een steun van 1,1 procentpunt in 2019). Terwijl de industrie de economische activiteit in 2019 ondersteunde (met een bijdrage van +0,3 procentpunten), nam de activiteit in de **verwerkende nijverheid** in 2020 af, met een bijdrage van 0,6 procentpunt aan de daling van de economische groei. De **bouwsector** heeft met 0,2 procentpunt ook bijgedragen aan de daling van de bbp-groei in 2020, terwijl die sector een positieve bijdrage leverde aan de groei van het bbp in 2019 (+0,2 procentpunt). De bijdrage van de **landbouw** aan de groei was in 2020 licht positief (+0,1 procentpunt), terwijl die in 2019 neutraal was geweest.

In het **vierde kwartaal van 2020** heeft de **verwerkende industrie (exclusief de bouw)** de economische activiteit met 0,1 procentpunt ondersteund, na een bijdrage van -0,6 procentpunt in het vorige kwartaal.

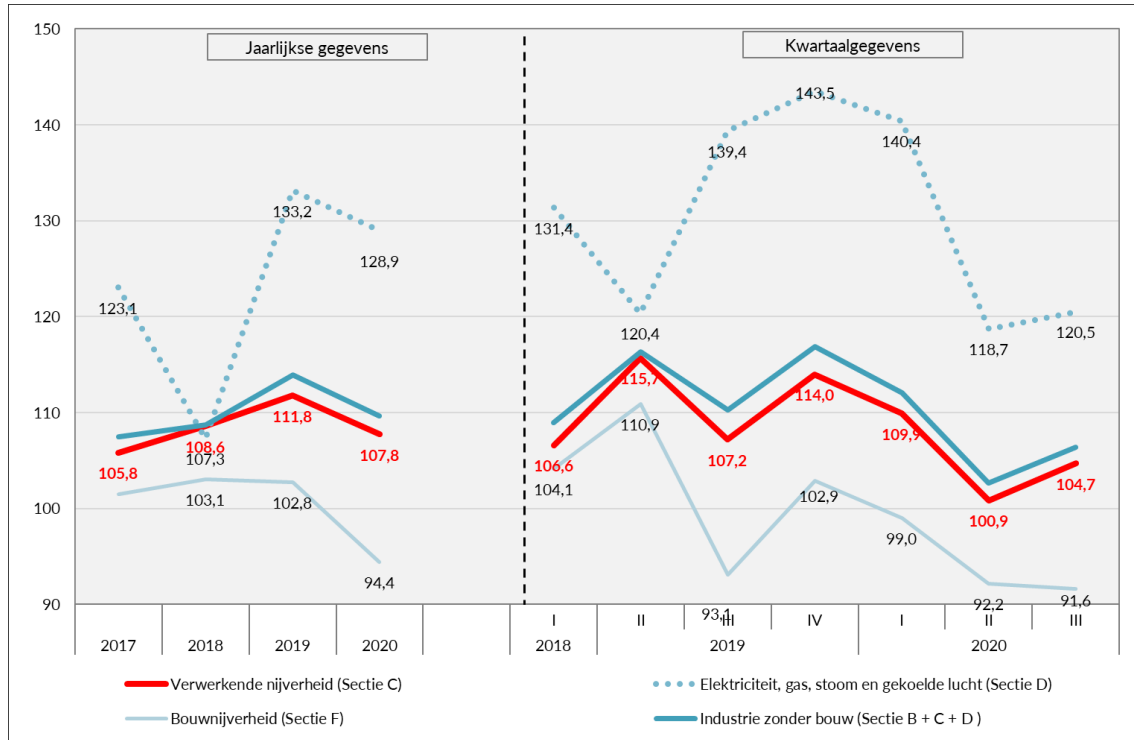
Voor de vierde opeenvolgende keer hebben de **diensten** aan de daling van het bbp bijgedragen, van een bijdrage van -3,3 procentpunt in het derde kwartaal van 2020 tot een bijdrage van -4 procentpunt in het vierde kwartaal van 2020. Bovendien zijn het vooral de diensten die de bbp-groei drukken.

Tot slot was de bijdrage van de **bouwsector** aan de groei van de economische activiteit in het vierde kwartaal van 2020 negatief (-0,1 procentpunt), net als in het derde kwartaal van 2020 (-0,1 procentpunt). De **landbouw** ondersteunde de economische activiteit in het vierde kwartaal van 2020 met 0,1 procentpunt, net als in het derde kwartaal van 2020.

Nadat het **ondernemersvertrouwen** in het tweede kwartaal van 2020 was ingestort door de onzekerheid van de COVID-19-pandemie, heeft het zich in het derde en vierde kwartaal van 2020

enigszins hersteld., Het ondernemersvertrouwen is in het eerste kwartaal van 2021 verder verbeterd en keert geleidelijk terug naar het niveau van vóór de pandemie.

Grafiek 7. Evolutie van de industriële productie-indexen
2015 = 100.

Bron: Statbel, indexcijfers per werkdag.

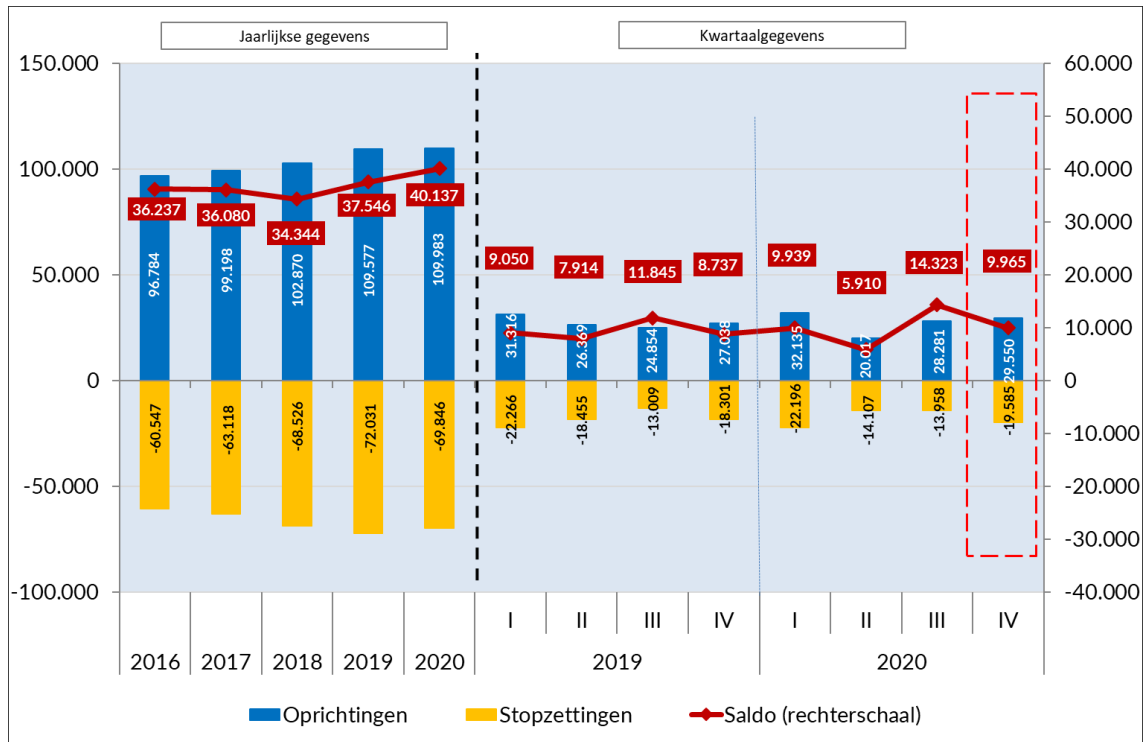
Door de gezondheids crisis hebben alle hier onderzochte sectoren in 2020 een ongunstig jaar gekend en hun productie jaar-op-jaar zien dalen. De sterkste daling deed zich voor in de bouwsector.

De verwerkende nijverheid, exclusief de bouwsector, is in het laatste kwartaal van 2020 teruggekeerd naar een positieve productiegroei (+0,6 % jaar-op-jaar). Die positieve trend zette zich ook door in het eerste kwartaal van 2021, toen de productie met 3,3 % steeg ten opzichte van hetzelfde kwartaal van het voorgaande jaar.

Na verschillende kwartalen van aanzienlijke dalingen is de productie van **elektriciteit, gas, stoom en gekoelde lucht** in het eerste kwartaal van 2021 opnieuw gestegen, +7,6 % op jaarbasis tegenover een daling met 5,2 % in het laatste kwartaal van 2020.

Tot slot is de bedrijvigheid in de **bouwnijverheid** in het eerste kwartaal van 2021 aangetrokken (+6,6 % jaar-op-jaar), na een daling met 7,7 % in het laatste kwartaal van 2020.

Grafiek 8. Aantal oprichtingen en stopzettingen van ondernemingen

Bron: Statbel.

In 2020 vertoonde de **ondernemersdemografie** een gunstige trend ten opzichte van 2019, zowel wat de oprichtingen als de stopzettingen van ondernemingen betreft. Zo steeg het aantal startende bedrijven licht met 0,4 %, terwijl het aantal stopzettingen met 3,0 % zijn gedaald. Met 40.137 ondernemingen is het netto saldo van de "oprichtingen-stopzettingen" echter positief en telt het 2.591 ondernemingen meer dan in 2019.

In het **vierde kwartaal van 2020** werden 29.550 **nieuwe bedrijven** opgericht, 2.512 meer dan in het overeenkomstige kwartaal van 2019.

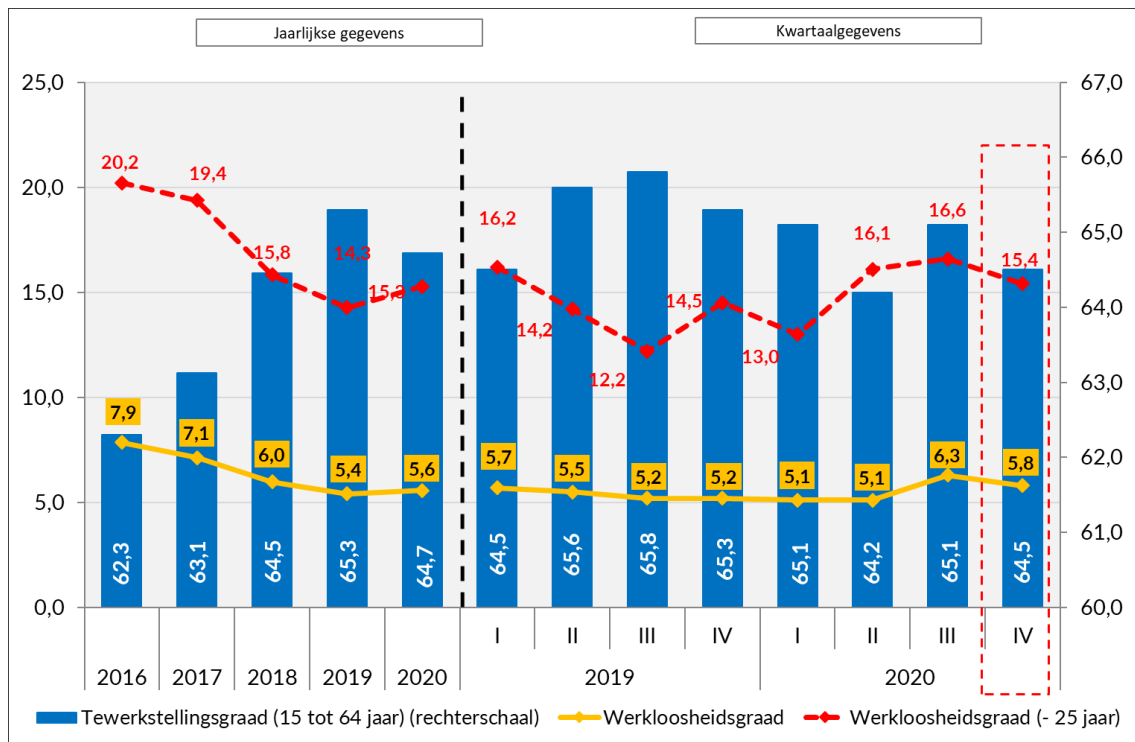
Die nieuwe ondernemingen zijn goed voor 89,3 % van de nieuwe inschrijvingen (waarvan 49,3 % natuurlijke personen en 40,0 % rechtspersonen) en 10,7 % uit her inschrijvingen (waarvan 9,2 % natuurlijke personen en 1,6 % rechtspersonen).

Bovendien hebben 19.585 ondernemingen **hun activiteiten** in het vierde kwartaal van 2020 **stopgezet** (waarvan 64,9 % particulieren en 35,1 % rechtspersonen), wat 1.284 meer is dan in het vierde kwartaal van 2019.

In het vierde kwartaal van 2020 was het **saldo van de " oprichtingen-stopzettingen "** positief en bedroeg het 9.965 ondernemingen, waarvan 45,8 % particulieren en 54,2 % rechtspersonen. Dat saldo " oprichtingen-stopzettingen " steeg met 1.228 ondernemingen ten opzichte van het overeenkomstig kwartaal van 2019 (14,1 %).

Grafiek 9. Tewerkstellingsgraad en geharmoniseerde werkloosheidsgraad

In %.

Bron: Eurostat.

In het algemeen bleek 2020 een ongunstig jaar te zijn op de arbeidsmarkt.

De situatie verslechterde echter in 2020 en alle gemonitorde indicatoren vertonen een ongunstige ontwikkeling op jaarbasis. De tewerkstellingsgraad bedroeg aldus 64,7 % in 2020, 0,6 procentpunt lager dan in 2019. De **jeugdwerkloosheid** bedroeg 15,3 % in 2020, een stijging met 1 procentpunt ten opzichte van 2019, en de **werkloosheidsgraad** (bruto gegevens) steeg met 0,2 procentpunt tot 5,6 % in 2020.

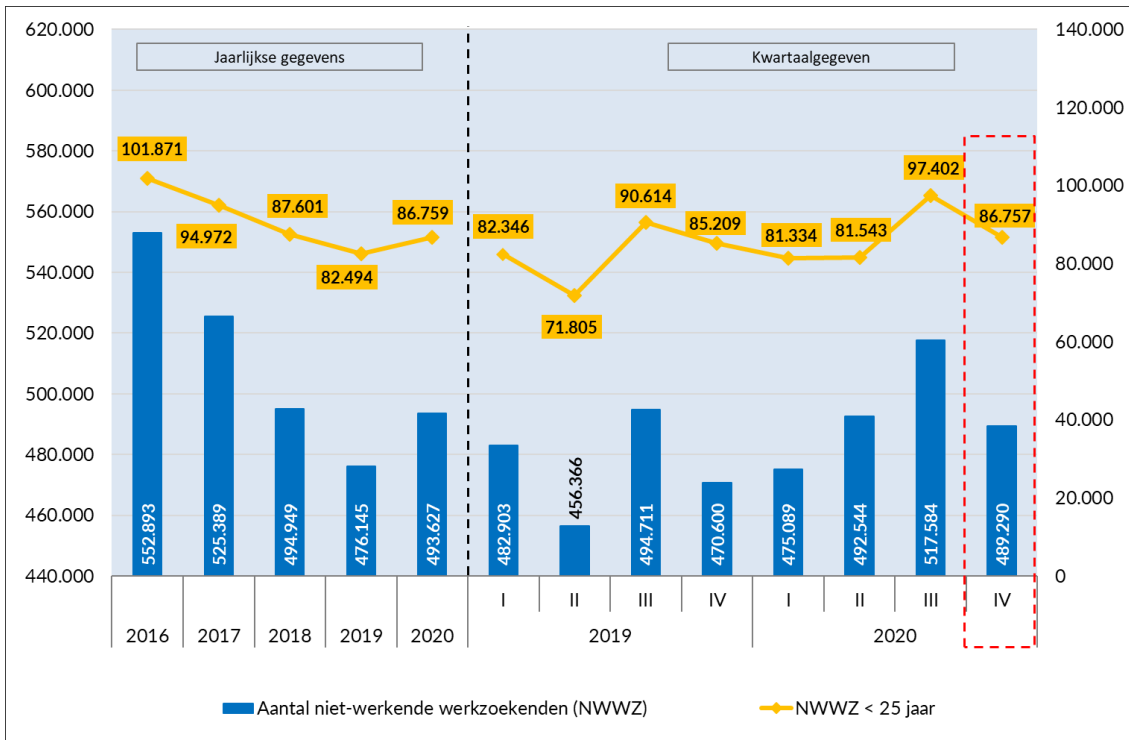
Net als de verslechtering die voor het hele jaar is waargenomen, deed zich ook in het vierde kwartaal van 2020 een verslechtering voor.

De **tewerkstellingsgraad** bedroeg in het vierde kwartaal van 2020 64,5 %, wat 0,8 procentpunt lager is dan in het overeenkomstig kwartaal van 2019.

De **jeugdwerkloosheid** is in het vierde kwartaal van 2020 gestegen tot 15,4 %, een stijging van 0,9 procentpunt ten opzichte van het vierde kwartaal van 2019.

Ten slotte steeg de **werkloosheidsgraad** (ruwe gegevens) tot 5,8 % in het vierde kwartaal van 2020, een stijging van 0,6 procentpunt ten opzichte van het overeenkomstig kwartaal van 2019.

Grafiek 10. Aantal niet-werkende werkzoekenden (NWWZ)

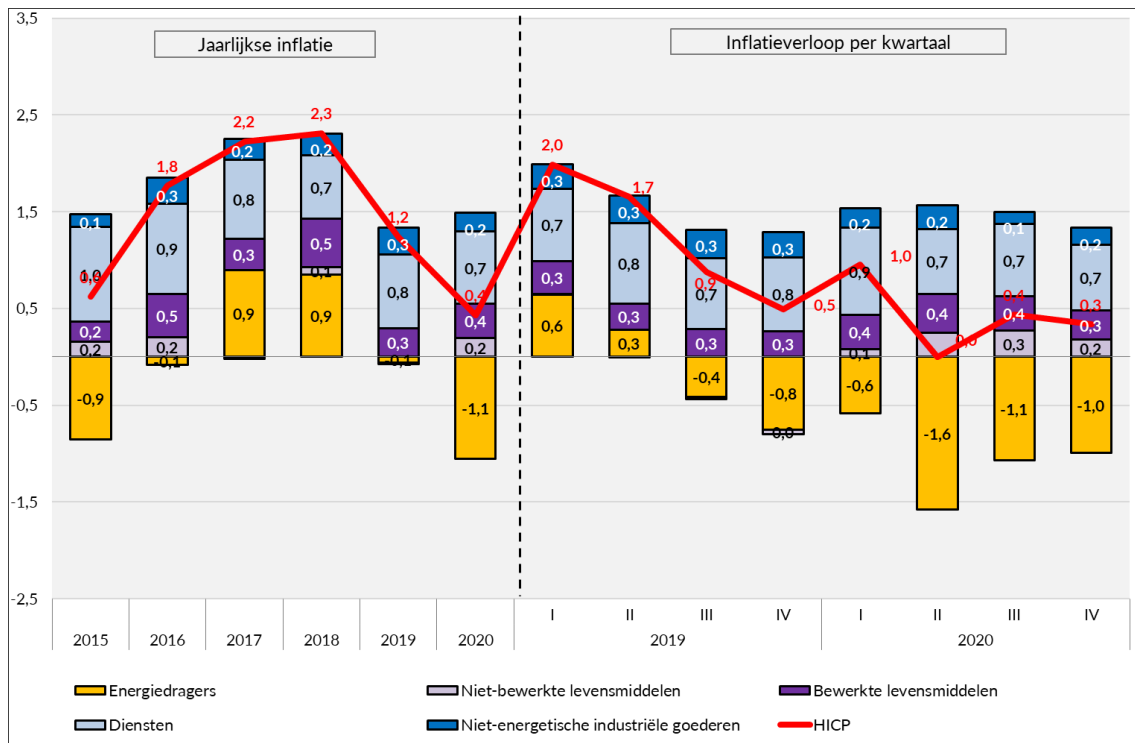
Bron: RVA.

In 2020 is het aantal **niet-werkende werkzoekenden (NWWZ)** ongunstig geëvolueerd ten opzichte van 2019, met een stijging van 3,7 % tot 493.627. Het aantal **NWWZ onder de 25 jaar** is met 5,2 % gestegen tot 86.759.

Net als in 2020 bevestigt ook het eerste kwartaal van 2021 de stijgende trend in het aantal niet-werkende werkzoekenden (NWWZ) en het aantal NWWZ onder 25 jaar van jaar tot jaar. Zo waren er in het eerste kwartaal van 2021 487.085 NWWZ (een stijging met bijna 2,5 % jaar-op-jaar) en 81 431 NWWZ onder de 25 jaar (0,12 % meer dan een jaar eerder).

Grafiek 11. Evolutie van de geharmoniseerde consumptieprijsindex (HICP) en bijdrage aan de inflatie van de 5 grote aggregaten

HICP in % en bijdrage in procentpunt.

Bron: Statbel.

Ondanks een stijging van de energieprijzen, is de **inflatie** gemeten door de HICP in het eerste kwartaal van 2021 versneld van 0,3 % in het vierde kwartaal van 2020 tot 0,8 % in het eerste kwartaal van 2021, terwijl de prijzen in alle andere productcategorieën zijn gedaald.

De consumentenprijzen voor **bewerkte levensmiddelen** zijn in het eerste kwartaal van 2021 gestegen met 1,3 %, wat minder is dan in het voorgaande kwartaal (+1,8 %), en 0,2 procentpunt bijdroeg aan de totale inflatie.

De consumentenprijzen van **onbewerkte levensmiddelen** daalden met 1,4 % in het eerste kwartaal van 2021 op jaarbasis maar door hun beperkt gewicht in de consumptiekorf bleef hun bijdrage aan de totale inflatie beperkt tot -0,1 procentpunt.

Vanwege het hoge gewicht in de consumptiekorf (meer dan 40 %), droegen de **diensten**, die een inflatie van 1,3 % in het eerste kwartaal van 2021 kenden, na een inflatie van 1,6 % in het vierde kwartaal van 2020, aanzienlijk bij tot de totale inflatie met 0,5 procentpunt.

Net als in de dienstensector is ook in de vijfde productgroep, de **niet-energetische industriële goederen**, het tempo van de prijsstijgingen vertraagd in het eerste kwartaal van 2021, van 0,6 % in het vierde kwartaal van 2020 tot 0,1 % in het eerste kwartaal van 2021. De bijdrage van die productgroep aan de totale inflatie is dan ook vrijwel nihil.

Ten slotte is de categorie **energiedragers**, die sterk beïnvloed werd door de ineenstorting van de olieprijs op de wereldmarkten in 2020 door de economische en gezondheids crisis, kent nu een duidelijk prijsherstel. Na een negatieve inflatie van 10,4 % in het vierde kwartaal van 2020, wordt de inflatie voor deze productcategorie dus weer positief en bedraagt 0,4 % in het eerste kwartaal van 2021, wat 0,1 procentpunt bijdraagt aan de totale inflatie. Die bijdrage was negatief in de vorige 6 kwartalen.

3. Buitenlandse handel – analyse van de handelsstromen

Tabel 1. Aandeel van de nationale uitvoer in de wereldwijde uitvoer

	2010	2015	2016	2017	2018	2019
EU28	15,6%	15,6%	15,9%	15,8%	15,6%	15,8%
Rusland	3,4%	2,7%	2,5%	2,8%	3,1%	n.a.
VS	11,1%	11,8%	12,0%	11,5%	11,3%	11,4%
China	13,7%	17,9%	17,3%	16,9%	16,9%	17,3%
Japan	6,7%	4,9%	5,3%	5,2%	5,0%	4,9%
India	1,9%	2,1%	2,1%	2,2%	2,2%	2,2%

Bron: Eurostat.

Het aandeel van de **Europese Unie (EU28)** in de werelduitvoer is licht gestegen **tussen 2010 en 2019**, net als dat van de **Verenigde Staten** en **India**. **Japan** volgt het omgekeerde pad, met een dalend relatief aandeel in de werelduitvoer, van 6,7 % in 2010 naar 4,9 % in 2019. Op de lange termijn is het aandeel van **China** in de wereldexport sterk gestegen, terwijl dat van **Rusland** gedaald is.

Tussen 2018 en 2019 hebben de Europese Unie, de Verenigde Staten en China een zeer lichte stijging van het aandeel van hun uitvoer in de werelduitvoer gekend, terwijl Japan een zeer lichte daling heeft gekend. Gegevens voor Rusland van 2019 zijn nog niet beschikbaar.

Tabel 2. Aandeel van de Belgische uitvoer van goederen naar de voornaamste geografische gebieden van de wereld

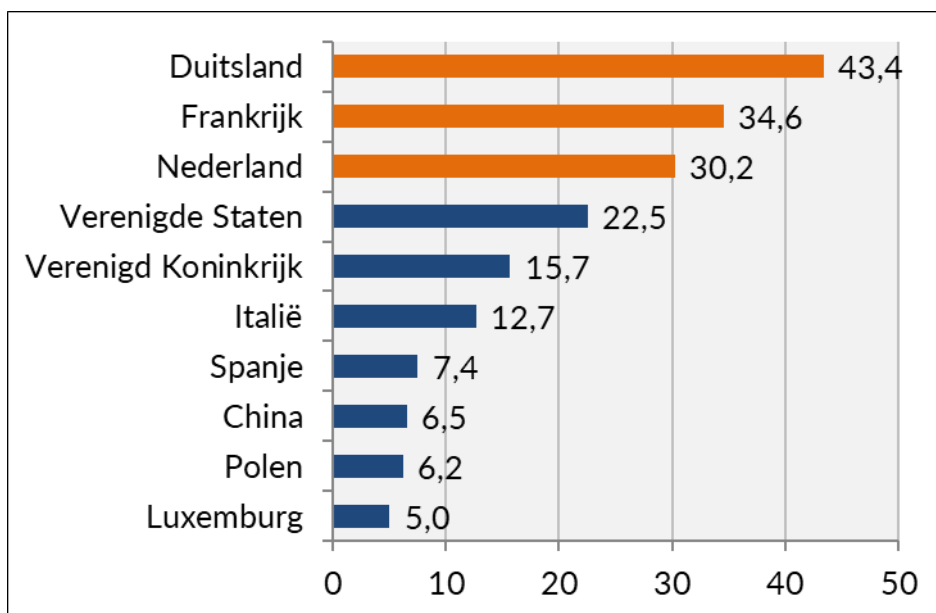
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Wereld (alle entiteiten)	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Europese Unie (27 landen)	62,7%	61,9%	63,0%	64,2%	63,8%	62,9%
Overige Europese landen	12,2%	12,3%	12,0%	11,2%	10,8%	11,0%
<i>Verenigd Koninkrijk</i>	7,9%	7,6%	7,2%	6,6%	6,0%	6,0%
Afrika	2,8%	2,7%	2,7%	2,7%	2,8%	2,9%
<i>Angola</i>	0,05%	0,06%	0,03%	0,07%	0,06%	0,05%
Amerika	8,1%	8,9%	8,1%	8,5%	10,3%	11,2%
<i>Verenigde Staten</i>	5,8%	6,7%	5,7%	5,9%	7,5%	8,6%
Azie	12,3%	12,8%	12,5%	11,1%	10,6%	10,6%
<i>China</i>	2,0%	2,2%	2,4%	1,9%	1,9%	2,5%
<i>India</i>	3,2%	3,2%	2,9%	2,7%	2,2%	1,6%
<i>Japan</i>	0,8%	1,1%	1,0%	1,0%	1,1%	1,0%
Australië en Oceanië	0,6%	0,6%	0,6%	0,9%	0,6%	0,6%
Overige	1,4%	0,8%	1,1%	1,4%	1,2%	0,8%

Bron: Instituut voor de Nationale Rekeningen (INR), nationaal concept.

De **Europese Unie** (met uitzondering van het Verenigd Koninkrijk) vormt de **voornaamste bestemming van de Belgische uitvoer van goederen**, met een aandeel van 62,9 % in 2020. Dat is 0,9 procentpunt minder dan in 2019. Het aandeel van de **overige Europese landen** (+0,2 procentpunten in 2020) is in 2020 daarentegen licht gestegen, nadat het in 2019 zijn laagste resultaat in de observatieperiode had bereikt. Het aandeel van het **Verenigd Koninkrijk** in de Belgische uitvoer van goederen is sinds 2015 elk jaar gedaald, maar is in 2020 toch stabiel gebleven. Na een verbetering in 2016 is het aandeel van **Azië** in de Belgische uitvoer van goederen daarna ook verzwakt, terwijl het in 2020 stabiel is gebleven. Anderzijds is het aandeel van **Amerika**, met uitzondering van 2017, tijdens de observatieperiode gestegen (+0,9 procentpunt in 2020 in verband met 2019). Dat is voornamelijk dankzij de **Verenigde Staten** (+1,1 procentpunt in 2020). Ten slotte wordt bij de handelsstromen met **Afrika** en **Australië** een quasi stabiel aandeel tegenover 2015 waargenomen. Verder is het aandeel van de Belgische uitvoer naar **Angola** tijdens de observatieperiode relatief stabiel gebleven, en bedroeg het in 2020 bijna 0,05%.

Grafiek 12. Belangrijkste afzetmarkten voor de Belgische goederenuitvoer in 2020

In miljard euro.

Bron: Instituut voor de Nationale Rekeningen (INR), nationaal concept.

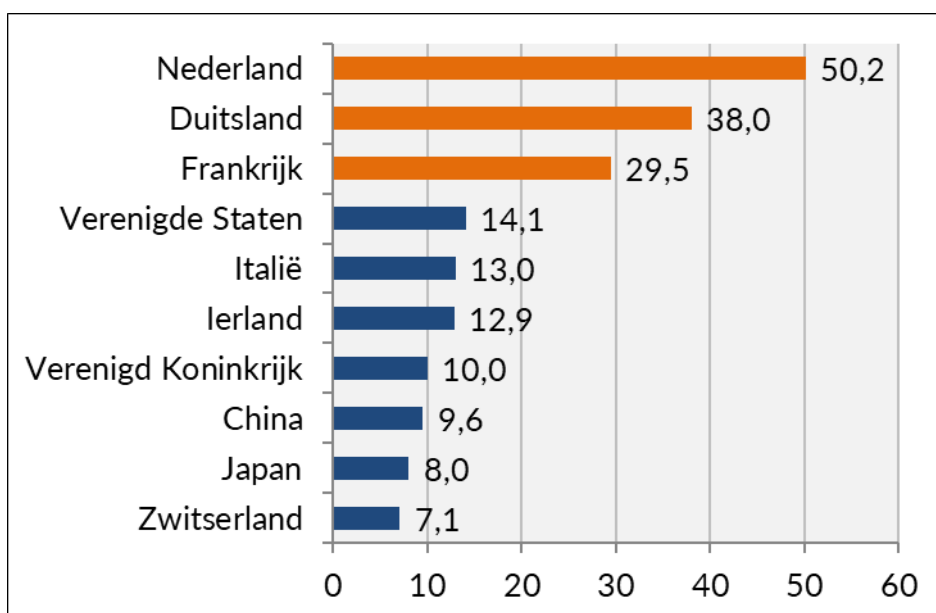
In 2020 is **Duitsland** de grootste handelspartner van België wat de uitvoer betreft, met 43,4 miljard euro, gevolgd door **Frankrijk** met 34,6 miljard euro en **Nederland** met 30,2 miljard euro. Samen waren die drie landen goed voor 41,5 % van de Belgische uitvoer.

Het **Verenigd Koninkrijk** staat op de 5e plaats, met ongeveer 15,7 miljard euro aan Belgische uitvoer naar dat land, wat eveneens 6 % van de totale Belgische uitvoer vertegenwoordigt.

Angola staat op de 85e plaats met ongeveer 122,9 miljoen euro aan uitvoerwaarde in 2020.

Grafiek 13. Voornaamste Belgische partners voor de goederenimport in 2020

In miljard euro.

Bron: Instituut voor de Nationale Rekeningen (INR), nationaal concept.

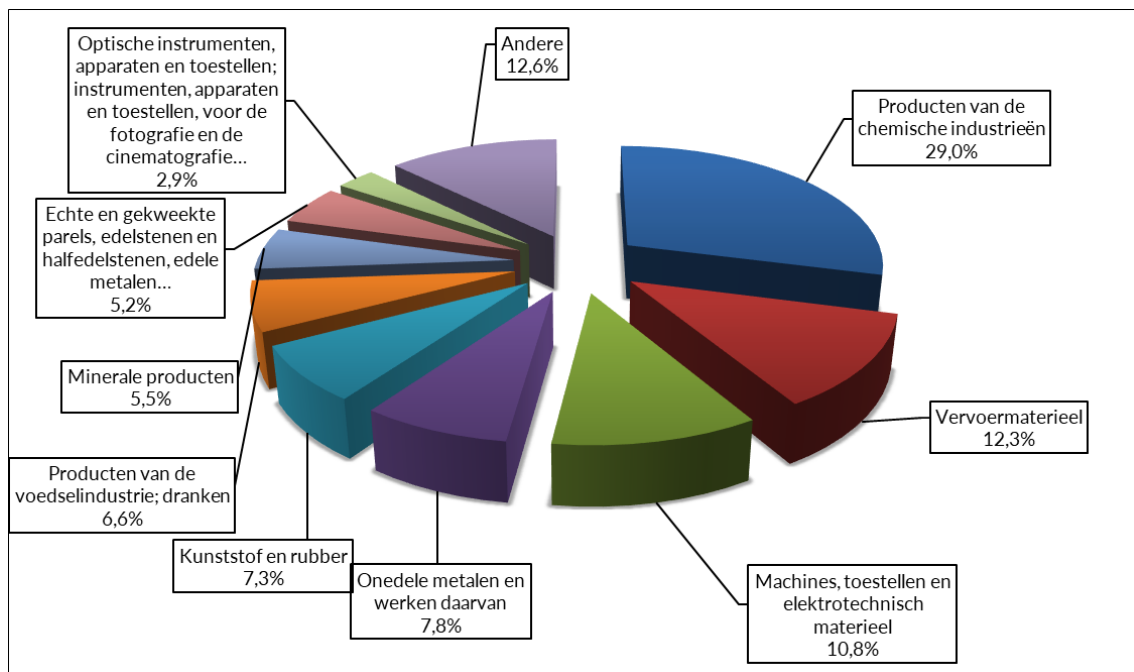
In 2020 zijn de drie voornaamste handelspartners van België dezelfde, zowel voor de invoer van goederen als die voor de uitvoer, hoewel hun volgorde verschilt. De grootste leverancier van de Belgische markt is **Nederland**, met 50,2 miljard euro, gevolgd door **Duitsland** met 38 miljard euro

en **Frankrijk** met 29,5 miljard euro. Samen waren die landen goed voor 44,6 % van de Belgische goederenimport in 2020.

Het **Verenigd Koninkrijk** staat op de 7e plaats van België voor zijn import van goederen in 2020. Het Verenigd Koninkrijk stond echter nog op de 5e plaats in 2017. Het Verenigd Koninkrijk leverde in 2020 goederen aan België voor een bedrag van 10 miljard euro, wat 3,8 % van de Belgische goederenimport representeert.

Angola staat op de 52e plaats met een importwaarde van 284,1 miljoen euro in 2020.

Grafiek 14. Uitsplitsing per sector van de Belgische goederenimport in 2020

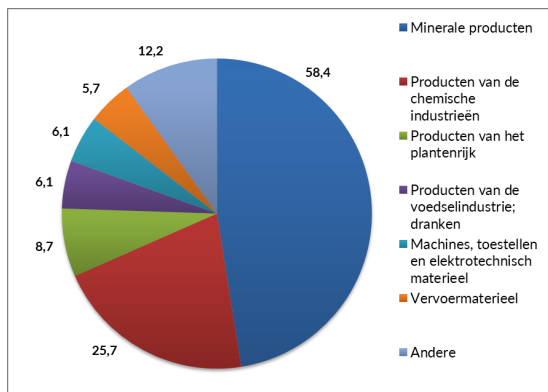

Bron: Instituut voor de Nationale Rekeningen (INR), nationaal concept.

In 2020 domineerden voornamelijk vier sectoren de Belgische import. Het gaat om **chemische producten** (29 %; 75,8 miljard euro), **voertuigen en vervoermaterieel** (12,3 %; 32,1 miljard euro), **machines en elektrotechnisch toestellen** (10,8 %; 28,1 miljard euro) en **onedele metalen** (7,8 %; 20,3 miljard euro). Samen waren die vier sectoren goed voor meer dan de helft van de totale Belgische import (59,9 %).

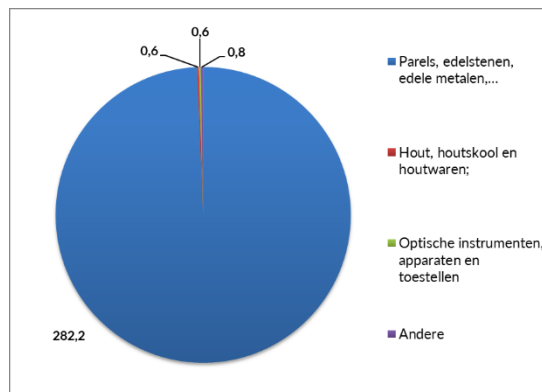
Focus: Handelsstromen tussen België en Angola in 2020

Grafiek 15. Uitvoer naar Angola in 2020
In miljoen euro.

Bron: NBB (nationaal concept).

Grafiek 16. Invoer vanuit Angola in 2020
In miljoen euro.

Bron: NBB (nationaal concept).

De voornaamste uitgevoerde goederen naar Angola vanuit België in 2020 waren de **minerale producten**. De totale uitvoerwaarde hiervan bedroeg 58,4 miljoen euro. Dat representeerde een aandeel van 47,5 % van de totale Belgische uitvoer naar Angola. Het betreft voornamelijk aardolie of olie uit bitumineuze mineralen (HS2707), waarvan de uitvoer 57,9 miljoen euro bedroeg

De belangrijkste producten die België in 2020 uit Angola heeft ingevoerd, zijn bijna uitsluitend **parels, edelstenen en edele metalen**, die in dit geval uitsluitend bestaan uit diamanten die niet zijn gevat of gezet (HS7102), goed voor bijna 282,2 miljoen euro, of 99,3 % van de totale Belgische invoer uit Angola voor dat jaar.

De uitvoer van **chemische producten** is de tweede belangrijkste Belgische uitvoer naar Angola, gevolgd door **producten van het plantenrijk**, goed voor respectievelijk 25,7 miljoen euro en 8,7 miljoen euro, of 20,9 % en 7,1 % van de Belgische uitvoer naar Angola.

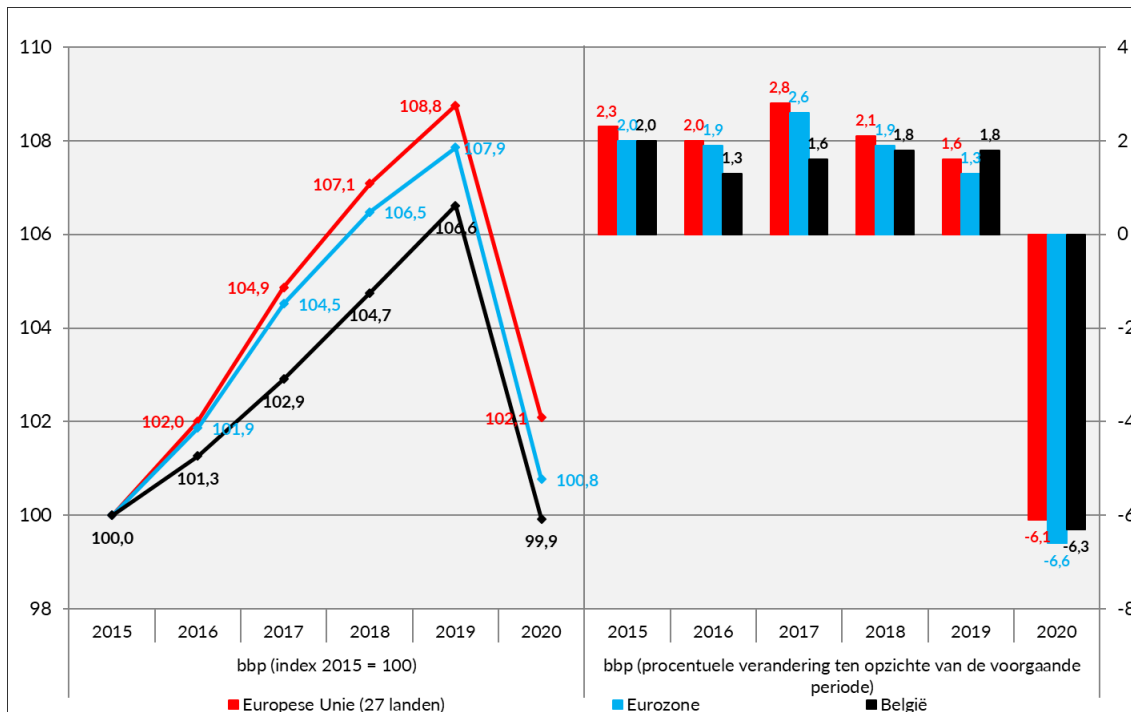
Hout, houtskool en artikelen van hout zijn de tweede belangrijkste producten die België in 2020 uit Angola heeft ingevoerd, hoewel hun aandeel minimaal is, namelijk 0,6 miljoen euro of 0,2 % van de totale Belgische invoer uit dat land.

Samen representeerde de uitvoer van **minerale producten, chemische producten en producten van het plantenrijk** meer dan driekwart van de totale Belgische uitvoer naar Angola in 2020 (75,5 %).

Tot slot vertegenwoordigden **optische instrumenten en apparaten** ook een kleine plaats in bij de invoer uit Angola, goed voor 0,6 miljoen euro of 0,2 % van de Belgische invoer uit Angola in 2020.

4. De positie van België vergeleken met de Europese Unie (27 landen)

Grafiek 17. Bbp in België, in de Europese Unie en in de eurozone

Bron: Eurostat.

Tussen 2015 en 2018 is het bbp in België trager gegroeid dan in de eurozone en de Europese Unie⁶.

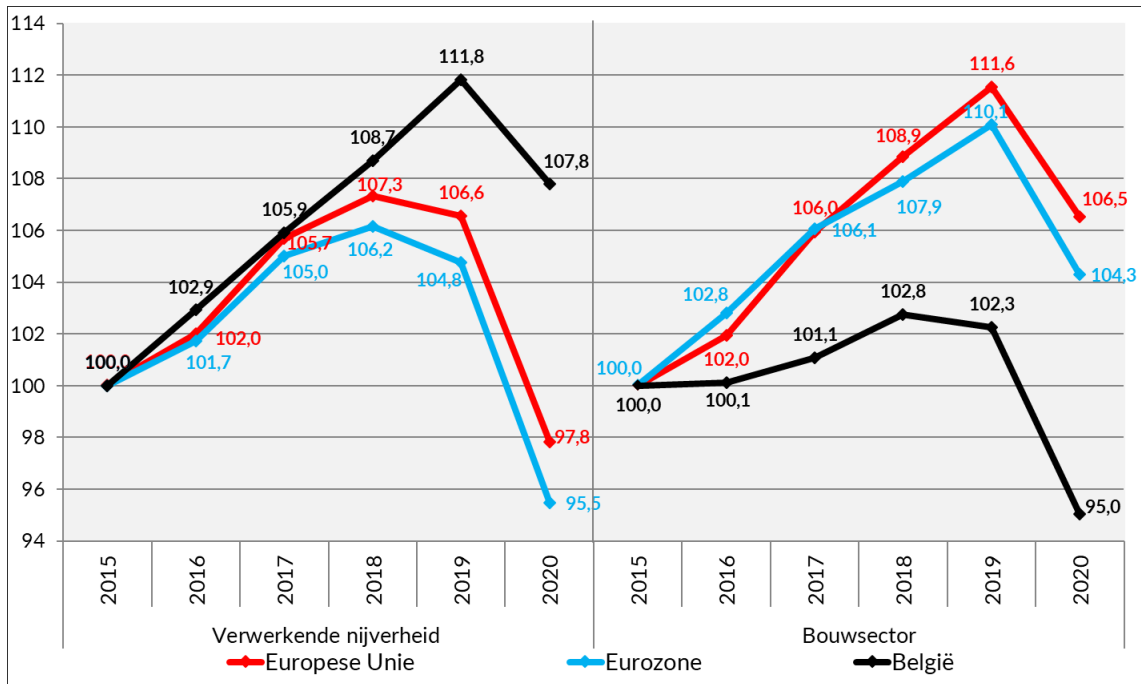
In 2019 vertraagde de groei van het bbp in de Europese Unie en de eurozone, terwijl hij in België stabiel was. Bovendien was de Belgische economische groei met 1,8 % wel hoger dan die van de eurozone en de Europese Unie.

Door de COVID-19-pandemie is het bbp in 2020 in de drie geanalyseerde regio's echter fors gedaald, met ongeveer 6,1 % voor de Europese Unie, 6,6 % voor de eurozone en 6,3 % voor België.

Bijgevolg daarvan bedroeg het bbp in 2020 respectievelijk 451,2 miljard euro voor België (tegenover 476,3 miljard in 2019), 11.322,8 miljard euro voor de eurozone (tegenover 11.937,3 miljard euro in 2019) en 13.305,8 miljard euro voor de Europese Unie (tegenover 13.965,4 miljard euro in 2019).

⁶ Waar de Europese Unie wordt genoemd, wordt de Europese Unie van 27 landen bedoeld, met uitzondering van het Verenigd Koninkrijk door de Brexit. Daarom is het VK voor de gehele waarnemingsperiode buiten beschouwing gelaten om een reeksbreuk te voorkomen.

Grafiek 18. Productie-index in de verwerkende nijverheid en in de bouw
 Index 2015 = 100.

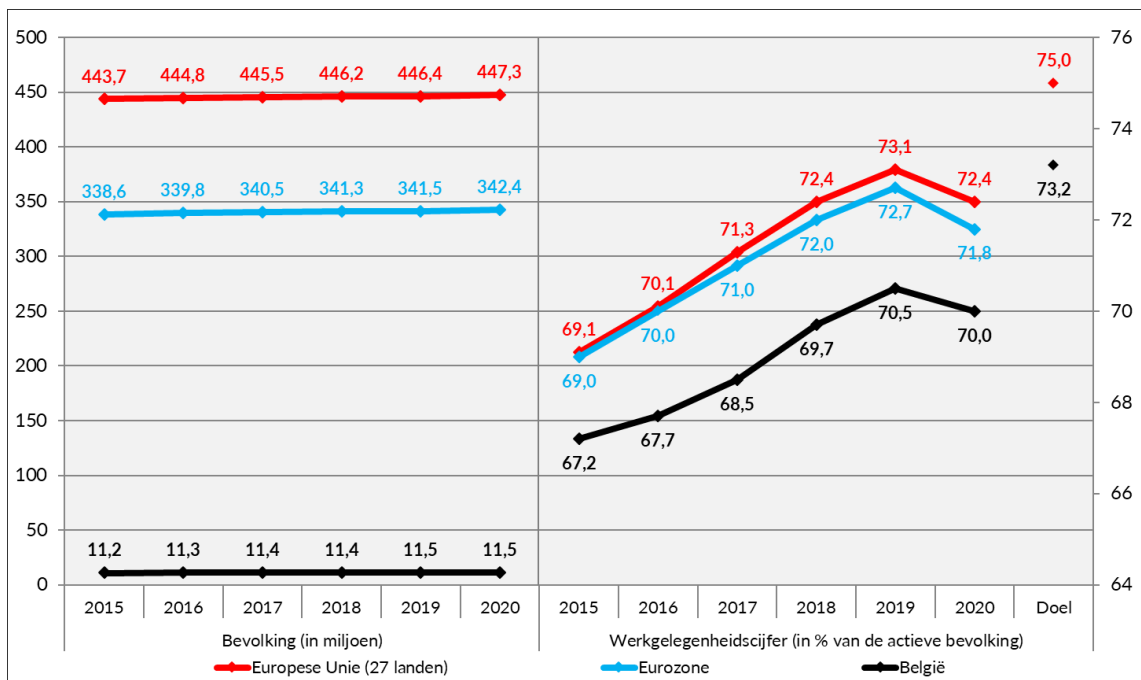

Bron: Eurostat.

De stijgende trend van de **productie** in de **verwerkende nijverheid** is in 2020 in België tot stilstand gekomen, een jaar later dan voor de eurozone en de Europese Unie, een jaar later dan voor de eurozone en de Europese Unie. De daling is echter iets minder uitgesproken in België dan in de andere twee zones.

De **productie** in de **bouwsector** is in alle drie onderzochte zone sterk teruggelopen, hoewel de daling in België groter was.

Grafiek 19. Bevolking en tewerkstelling

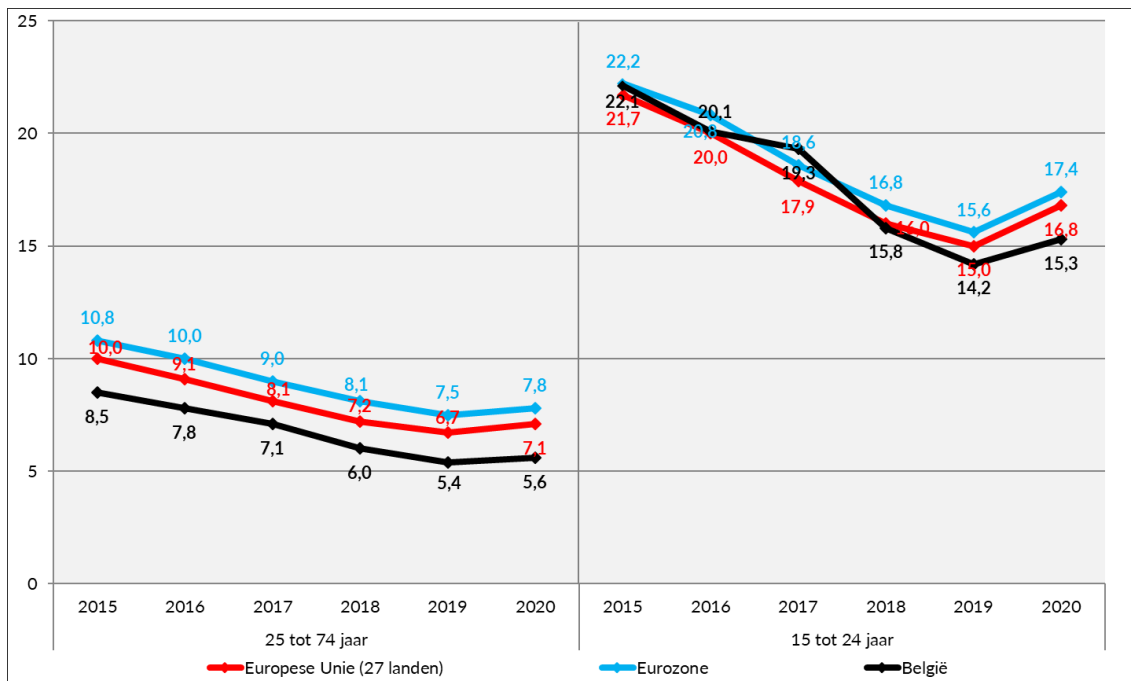

Bron: Eurostat.

Met 11,5 miljoen inwoners op 1 januari 2020 vertegenwoordigt de **Belgische bevolking** 3,4 % van de bevolking van de eurozone (342,4 miljoen inwoners) en 2,6 % van die van de Europese Unie (447,3 miljoen inwoners).

Met een **werkgelegenheidsgraad** van 70 % in 2020 blijft België niet alleen onder het gemiddelde van de eurozone (71,8 %) en de Europese Unie (72,4 %). Het heeft dus niet het doel bereikt dat het zichzelf voor 2020 had gesteld in het kader van de Europa 2020-strategie (73,2 %).

Grafiek 20. Werkloosheidsgraad

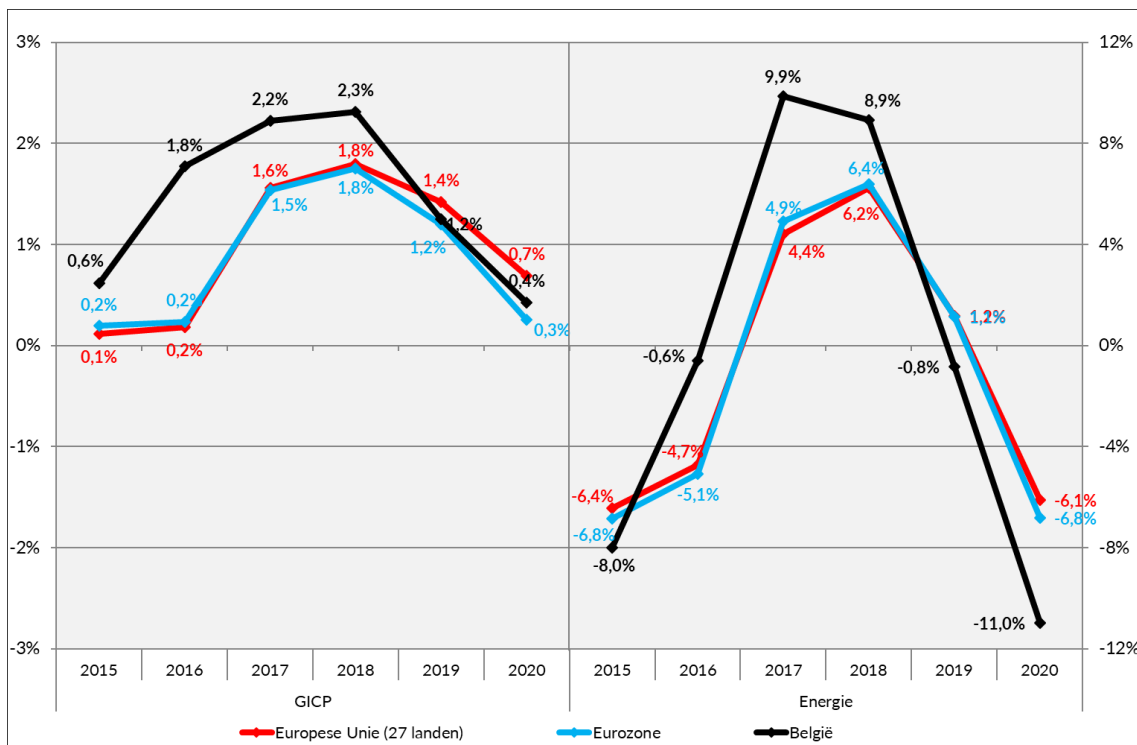
Bron: Eurostat.

In 2020 is de **werkloosheidsgraad voor de 25-74-jarigen** in België voor het eerst gestegen, na vier opeenvolgende dalingen tijdens de observatieperiode, tot 5,6 %. Hetzelfde geldt ook voor de eurozone en de Europese Unie, maar de stijging was iets sterker in de eurozone en in de Europese Unie dan in België. In vergelijking met 2019 is de werkloosheidsgraad dus gestegen met 0,4 procentpunt in de Europese Unie, met 0,3 procentpunt in de eurozone en met 0,2 procentpunt in België.

Net als bij de werkloosheidsgraad voor de 25-74-jarigen is er ook bij de **jeugdwerkloosheid (15-24 jaar)** een trendbreuk in 2020. Zo stijgt de jeugdwerkloosheid in België met 1,1 procentpunt tot 15,3 % in 2020 ten opzichte van 2019. Voor het derde opeenvolgende jaar is de jeugdwerkloosheid in België lager dan die in de Europese Unie.

Die trendbreuk geldt ook voor de eurozone en de Europese Unie, die een jeugdwerkloosheid (15-24 jaar) van respectievelijk 17,4 % en 16,8 % lieten optekenen in 2020. Ten opzichte van 2019 was de verslechtering van die jeugdwerkloosheidsgraad groter in de eurozone en de Europese Unie dan in België: die nam in 2020 toe met 1,8 procentpunt in zowel de eurozone als de Europese Unie en met 1,1 procentpunt in België.

Grafiek 21. Inflatie

Bron: Eurostat.

De **inflatie** is zowel in België als in de eurozone en de Europese Unie in 2020 voor het tweede jaar op rij vertraagd. Met 0,4 % is de inflatie in België lager dan in de Europese Unie (0,7 %) maar iets hoger dan in de eurozone (0,3 %).

Hoewel de energieprijzen in 2020 in alle drie de onderzochte zones zijn gedaald, was de daling in België uitgesprokener.

5. Macro-economische vooruitzichten

De daling van de mondiale economische activiteit in 2020 te wijten is aan de COVID-19-pandemie. Naarmate de vaccinatiecampagnes voortschrijden en de inperkingsmaatregelen geleidelijk afnemen, wordt in 2021 een herstel van de activiteit verwacht.

Tabel 3. Bbp-groeivooruitzichten in de internationale omgeving

In %.

Internationale omgeving	2018	2019	2020	2021 (r)	2022 (r)
Wereld	3,6	2,8	-3,3	6,0	4,4
Verenigde Staten	3,0	2,2	-3,5	6,4	3,5
China	6,7	5,8	2,3	8,4	5,6
Eurozone	1,9	1,3	-6,6	4,4	3,8
Duitsland	1,3	0,6	-4,9	3,6	3,4
Frankrijk	1,9	1,5	-8,2	5,8	4,2
Nederland	2,4	1,7	-3,8	3,5	3,0
Verenigd Koninkrijk	1,3	1,4	-9,9	5,3	5,1
Angola	-2,0	-0,6	-4,0	0,4	2,4

(r) = raming.

Bron: IMF ([World Economic Outlook](#), April 2021)

Tabel 4. Economische groeivooruitzichten in België

In %, tenzij anders vermeld.

België	2018	2019	2020	2021 (r)	2022 (r)
bbp	1,8	1,8	-6,3	4,5	3,7
Finale consumptiebestedingen van huishoudens en IZW's	1,9	1,5	-8,7	4,6	6,3
Finale consumptiebestedingen van de overheid	1,3	1,6	0,6	4,1	0,4
Bruto vaste kapitaalvorming	3,4	3,5	-6,9	6,0	2,8
<i>Netto-uitvoer (goederen en diensten) (bijdrage tot de groei, in procentpunt)</i>	-0,5	0,2	-0,3	-0,1	-0,3
Totale inflatie (ICP)	2,1	1,4	0,7	1,5	1,7

(r) = raming.

Bron: Europese Commissie ([Economic forecast](#), Spring 2021), en Federaal Planbureau ([inflatievooruitzichten](#), Mei 2021).